T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 Teşkilat Yapısı....3
Tablo 2 İdari Personel Sayıları....4
Tablo 3 Akademik Personel Kadro Durumu....4
Tablo 4 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu....5
Tablo 5 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu....6
Tablo 6 Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri....6
Tablo 7 Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri....6
Tablo 8 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)....7

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Üniversite Mülkiyetinde Olup, Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilen Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması

2. Proje Özel Hesabındaki Dövizler İçin Ay Sonlarında Değerleme Yapılmaması

3. Kamu İdaresi Adına Açılmış Bazı Banka Hesaplarının Muhasebe Sistemi Dışında Yer Alması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınır İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Şırnak Üniversitesi 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanununun Ek 101'inci maddesine göre 31.05.2008 tarihinde kurulmuştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunudur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şırnak Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlüklerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Koordinatörlükler, Bilimsel Araştırma Birimi Genel Sekreterlik, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır

Şırnak Üniversitesi bünyesinde 6 fakülte (İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Güzel Sanatlar Fakültesi) 2 yüksekokul (Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu) 2 enstitü (Fen Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü) 5 meslek yüksekokulu (Cizre Meslek Yüksekokulu, Şırnak Meslek Yüksekokulu, Silopi Meslek Yüksekokulu, İdil Meslek Yüksekokulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu) bulunmaktadır.

Şırnak Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

www.balioglu.net

Tablo 1 Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
• Rektör • Rektör Yardımcıları • Genel Sekreterlik • Hukuk Müşavirliği • Daire Başkanlıkları Personel Daire Başkanlığı Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Kütüphane ve Dökümantasyon Daire Başkanlığı • Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri • Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi • Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü	• Rektör • Rektör Yardımcıları • Yönetim Kurulu • Senato • **Fakülteler** İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Mühendislik Fakültesi İlahiyat Fakültesi Ziraat Fakültesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sağlık Bilimleri Fakültesi • **Enstitüler:** Fen Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü • **Yüksekokullar** Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu • **Meslek Yüksekokulları** Şırnak Meslek Yüksekokulu Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Cizre Meslek Yüksekokulu Silopi Meslek Yüksekokulu İdil Meslek Yüksekokulu **Uygulama ve Araştırma Merkezleri (1 adet) ile Uzaktan Eğitim Merkezi**

www.balioglu.net

Üniversitede 2020 yılsonu itibariyle akademik ve idari personel sayısı toplam 534'tür. Bu personelden 306 kadrolu akademik personel, 7 yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 221 idari personel, 7 sözleşmeli idari personel ve. 112 işçi kadrosunda idari personel bulunmaktadır.

Tablo 2 İdari Personel Sayıları

	Dolu	Boş	Toplam
Genel İdari Hizmetler	144	116	260
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	1	9	10
Teknik Hizmetleri Sınıfı	35	33	68
Avukatlık Hizmetleri	1	1	2
Yardımcı Hizmetli	40	4	43
Toplam	**221**	**162**	**383**

Tablo 3 Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli	
	Dolu	Boş	Toplam	Tam zamanlı	Yarı zamanlı
Profesör	15	23	38	38	
Doçent	15	40	55	55	
Dr. Öğretim Üyesi	88	32	120	120	
Öğretim Görevlisi	96	70	166	166	
Araştırma Görevlisi	92	120	212	212	
Toplam	**306**	**285**	**591**	**591**	

www.balioglu.net

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir. Üniversitelerce hazırlanan bütçeler Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Şırnak Üniversitesine 73.149.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup yıl içinde 16.049.809 TL ödenek eklenmesiyle toplam tahsis edilen ödenek tutarı 84.646.870 TL'ye ulaşmıştır. Yıl sonu itibarıyla bu tutarın 81.073.323 TL'sinin harcanmasıyla toplam ödeneğin kullanılma oranı %95 olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2020 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	49.526.000	56.832.617	56.470.444	99,36	69,65
02-SGK Devlet Primi Giderleri	6.189.000	6.727.336	6.688.232	99,42	8,25
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5.153.000	7.011.610	5.616.017	80,10	6,93
05-Cari Transferler	1.271.000	997.701	933.376	93,55	1,15
06-Sermaye Giderleri	11.010.000	13.077.606	11.365.253	86,91	14,02
Toplam	**73.149.000**	**84.646.870**	**81.073.322**	**95,78**	**100,00**

www.balioglu.net

Toplam ödenek ile harcama tutarları dikkate alındığında toplam ödeneğinin %95,78'i oranında harcama yapıldığı görülmüştür. Bu oran, Personel giderlerinde % 99,36, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde %99,42, mal ve hizmet alım giderlerinde %80,10, cari transfer giderlerinde %93,55, sermaye giderlerinde ise %86,91 oranında gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, tüm gider kalemlerinde toplam ödeneğin altında harcama gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2020 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	308.000	1.766.488	573	2
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	72.181.000	97.657.390	135	96
05-Diğer Gelirler	660.000	1.940.457	294	2
Toplam	73.149.000	101.364.335	138	139

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6 Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

www.balioglu.net

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	34.080.827	44.854.670	56.470.444	32	26
SGK Devlet Prim Giderleri	4.167.767	5.482.021	6.688.232	32	22
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	7.665.582	7.006.476	5.616.017	-9	-20
Faiz Giderleri	0	0	0	0	0
Cari Transferler	574.515	775.686	933.376	35	20
Sermaye Giderleri	26.876.470	12.639.951	11.365.253	-53	-10
Sermaye Transferleri	0	0	0	0	0
Toplam	**73.365.161**	**70.758.804**	**81.073.322**	**-4**	**15**

Tablo 7 Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	0	0	0	0	0
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.747.456,24	1.809.327,29	1.766.488,32	0,04	-0,02

Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	63.756.625,00	70.462.750,00	97.657.390,00	0,11	0,39
Diğer Gelirler	1.547.487,42	1.005.366,67	1.940.457,38	-0,35	0,93
Sermaye Gelirleri	0	0	0	0	0
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	3.989,77	58.617,76	64.866,77	13,69	0,11
Net Toplam	**67.055.558,43**	**73.336.061,72**	**101.429.202,47**	**0,09**	**0,38**

Dönem faaliyet geliri 86.593.668,59 TL, faaliyet gideri ise 234.176.828,88 TL olan Üniversitenin, 2020 yılını 147.648.470,49 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, Iskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumlu/Olumsuz Faaliyet Sonucu
234.176.828,88	86.593.668,59	….	…..	-147.648.470,49

www.balioglu.net

Şırnak Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Yasa'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Şırnak Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2020 yılını 1.627,88 TL dönem karı ile kapatmıştır.

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak iktisadi işletme/sosyal tesis işletmesi bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C.Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

www.balioglu.net

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2020 yılsonu itibariyle; 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır:

5018 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

www.balioglu.net

İç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67 inci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri,
- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol
- İç denetim

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2020 yılı denetimi kapsamında, mezkur mevzuat çerçevesinde, kurum iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kurum stratejik planı ve performans programı ile faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren idare faaliyet raporları mevcuttur. 2020 Yılı Şırnak Üniversitesi İdare Faaliyet Raporu Şubat ayı sonunda tamamlanmış olup; Üniversite web sayfasında

yayınlanmıştır. Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporlarında gösterilmekte ve duyurulmaktadır**.**

Üniversitenin 2018-2022 yıllarını kapsayan Stratejik Plan ve 2020 yılı Faaliyet Raporunda, İdarenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere idare birimleri ve alt birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır.

2018-2022 yıllarını kapsayan stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak oluşturulmuş olup, 2020 yılı için İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı da hazırlanmıştır. Ayrıca İdare, bütçesini stratejik plan ve performans programını temel alarak düzenlemiştir.

Üniversitede Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hazırlanmış olup, bu esas ve usullere göre gerekli iş ve işlemler yürütülmektedir. Birimlere ait görev tanımları ve iş akış şemaları oluşturmak için çalışmalar başlamış ancak tamamlanmamıştır. Ayrıca Kurumsal risk yönetim çalışmaları için planlama yapıldığı ve çalışmaların devam ettiği ancak tamamlanmadığı tarafımıza bildirilmiştir. Dolayısıyla mevcut risklerin önlenmesine yönelik eylem planı hazırlanmamıştır. Üniversitede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmamaktadır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlandığı, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlendiği, ancak planın revize edilmediği beyan edilmiştir. Ayrıca İç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirildiği ve değerlendirme formları ve raporların düzenlendiği ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirdiği ve rapora ilişkin güncellemeleri tamamlayıp uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunduğu tarafımıza bildirilmiştir.

Üniversite bünyesinde 3 tane iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadroların 3'üde boştur. Kurumda iç denetçi alımı için ilana çıkılmasına rağmen başvuru olmadığı için herhangi bir iç denetçi ataması yapılmadığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla iç kontrol sisteminin değerlendirilmesine yönelik bir iç denetim raporu bulunmamaktadır.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Şırnak Üniversitesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite Mülkiyetinde Olup, Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilen Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması

www.balioglu.net

Üniversite mülkiyetinde olan ve diğer kamu idarelerine tahsis edilen toplam 1.509,98 m2'lik taşınmazın mali tablolarda yer almadığı görülmüştür.

27/12/2014 tarihli ve 29218 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No: 41) Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planları ile yardımcı hesap kodları ihdas edilmiş olup, anılan Tebliğ ekinde; "*252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar: Binalar hesabında kayıtlı kamu idaresinin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler bu yardımcı hesabın detaylarında izlenir.*" denilmektedir. Yukarıda anılan mevzuat hükmü gereğince, kamu idaresi mülkiyetinde olan ve diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların 252.02 hesap kodu ile Binalar Hesabına kayıt edilerek, takip edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Üniversite mülkiyetindeki taşınmazlardan 236,30 m2'sinin Devlet Su İşleri Ofisi olarak, 252 m2'sinin Kızılay Genel Müdürlüğüne, 1.021,684 m2'sinin Şırnak İl Özel İdaresine tahsis edildiği, ancak tahsis edilen taşınmazın 252.02 hesap kodu ile Binalar Hesabına kaydedilmediği, bu hesabın çalıştırılmadığı görülmüştür.

Mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretmesi açısından Üniversite tarafından söz konusu kamu kurumlarına tahsis edilen taşınmazların 252.02 no.lu hesaba kaydedilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Kamu İdaresi de bu üç kuruma tahsis edilen binaların 04.05.2021 tarihinde tahsisli taşınmaz olarak muhasebe kayıtlarına alındığını bildirmiştir.

BULGU 2: Proje Özel Hesabındaki Dövizler İçin Ay Sonlarında Değerleme Yapılmaması

Üniversitenin 104 Proje Özel Hesabında izlenen Avrupa Birliği hibeleri için ay sonu döviz değerleme işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmeliğin "*Proje karşılığı hibelerin muhasebeleştirilmesi*'' başlıklı 8'inci maddesinin (d) bendinde; "A*y sonlarında döviz mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ay sonu döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda; kur artışından doğan farklar, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; kur azalışından doğan farklar ise 630-Giderler Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir.*" denilmektedir.

Üniversitenin 104 Proje Özel Hesabının yılsonu itibariyle bakiyesi 55.844,88 Euro'dur. Söz konusu tutar ilgili dönem resmi döviz kuru 9.1329 TL ile güncellenerek 510.025,70 TL olarak kurum mizanında yer alması gerekmektedir. Yapılan incelemede ise 104 hesabının yılsonu bakiyesinin 1.097.090,87 TL olduğu görülmüştür. Dolayısıyla 587.065,17 TL tutarında eksik kayıt yapılmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükmü ve açıklamalar gereğince, 104 Proje Özel Hesabındaki dövizler için ay sonlarında değerleme işlemi yapılmaması sonucunda söz konusu hesabın güncel bakiyesi ile ortaya çıkan farka göre 600 Gelirler Hesabı ya da 630 Giderler Hesabı itibariyle kurum mali tablolarında hataya neden olunduğu düşünülmektedir. Kamu idaresi de artık aylık olarak düzenli değerleme işlemi yapılmaya başlandığını ayrıca bulgu konusu miktarın 344.386,26 TL tutarının mükerrer kayıt yapılmasından kaynaklandığı ve bu kayıtların 02.04.2021 tarihinde iptal edilerek düzeltildiğini bildirmiştir.

BULGU 3: Kamu İdaresi Adına Açılmış Bazı Banka Hesaplarının Muhasebe Sistemi Dışında Yer Alması

Üniversitenin muhtelif birimleri tarafından bankada açılan bazı hesapların kurumun 102 Banka Hesabında gösterilmesi gerekirken, muhasebe kayıtlarında yer almadığı belirlenmiştir

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "102 Banka hesabı" başlıklı 17'inci maddesinde; "*Banka hesabı, muhasebe birimleri adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya tahsil için verilen çeklerden tahsil işlemi tamamlananlar ile muhasebe birimlerince düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının izlenmesi için kullanılır.*" denilmektedir. Bu hüküm uyarınca kamu idareleri adına

www.balioglu.net

bankalarda açılan bütün hesapların kurumun 102 Banka Hesabında gösterilmesi gerekmesine rağmen yapılan incelemelerde Üniversite adına muhtelif bankalar nezdinde açılan bazı hesapların muhasebe kayıtlarında yer almadığı belirlenmiştir.

Yapılan inceleme ve karşılaştırmalarda; Üniversitesi adına açılmış ve muhasebe sistemi içerisinde olmayan hesapların bulunduğu ve bu hesapların ve bakiyelerinin Üniversitenin 31.12.2020 tarihli mali tabloları ile uyumlu olmadığı görülmüştür. Söz konusu hesaplar incelendiğinde 31.12.2020 tarihi itibariyle; 0676 - 06000007 nolu hesabın 102.356,50 TL bakiyesi bulunmakta, 0676 - 06000008 nolu hesabın 22.393,50 TL bakiyesi bulunmakta, 0676 - 06000013 nolu hesabın 2.016,20 TL bakiyesi bulunmaktadır. Bu hesapların öğrenci harç hesapları olduğu tarafımıza bildirilmiştir. Ancak söz konusu hesaplar muhasebe sistemi içerisinde yer almamaktadır. Dolayısıyla 102 Bankalar hesabında toplam 126.640,20 TL hataya neden olunmuştur.

Yukarıda belirtilen bankalarda muhtelif tarihlerde ve üniversitenin muhtelif birimleri adına açılmış olan ancak üniversitenin muhasebe sistemi içinde ve kayıtlarında yer almayan bu hesaplarda bulunan paraların öncelikle mahiyetlerinin belirlenmesi ve mahiyetleri belirlendikten sonra da Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığınca üniversitenin muhasebe sistemi içine dahil edilerek kayıtlara alınması sağlanmalıdır. Konuyla ilgili olarak Kamu İdaresi, ilgili hesapların Üniversitenin Muhasebe sistemi 102-01 Banka hesap koduna dahil edildiği bildirmiştir.

www.balioglu.net

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınır İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması

Taşınır işlemlerine ilişkin olarak kayıtlar, harcama birimleri ve bazı ambarlarda yapılan incelemeler sonucunda Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine aykırı uygulamaların yapıldığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının Taşınır Mal Yönetmeliği'nde belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan ve taşınır yönetim hesabını ilgili mercilere göndermekten sorumlu olduğu ifade edilmiştir. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin

"Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri" başlıklı 6'ncı maddesinde de taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin görev ve sorumlulukları ayrıntılı şekilde izah edilmiştir. Yukarıda belirtildiği üzere harcama yetkilileri, taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri taşınır işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve yürütülmesinde ortak sorumludurlar. Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 36'ncı maddesinde giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilmesi gerektiği, Yönetmeliğin 30'uncu maddesinde kullanılan tüketim malzemesi çıkışlarının en geç üç ay içinde yapılması gerektiği, 32'nci maddesinde ise kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayım kurulu tarafından sayımın yapılması gerektiği açıkça izah edilmiştir.

Taşınır işlemlerine ait kayıtlarda yapılan incelemelerde;

- Taşınır sisteminde ambarda gözüken malzemelerinin fiilen ambarda olmadığı,
- Birçok taşınırların "markasız" olarak kaydedildiği ve ayrıntılı bilgilerinin sistemde yer almadığı
- Kişilerin kullanımına verilen bazı demirbaşların zimmet işlemlerinin yapılmadığı,
- Dayanıklı taşınırların numaralandırma işleminin tamamlanmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Örneğin; Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı üzerinde 281 adet malzeme bulunduğu ancak söz konusu malzemelerin tamamının ambarda göründüğü ayrıca bir çok demirbaşın marka model belirtilmeden kayıtlı olduğu görülmektedir. Ziraat Fakültesi üzerinde görünen 1.299 adet taşınırın 1.077 adedinin ambarda göründüğü ve bilgisayar, monitör, laboratuvar cihazları gibi bir çok malzemenin herhangi kişi zimmeti yapılmadığı ayrıca yüksek değerde bir çok malzemenin marka/model bilgilerinin sisteme girilmediği anlaşılmaktadır. Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığında bulunan 26.152 adet kitap isim belirtilmeden "Diğer Kitaplar" olarak kaydedildiği ve 40 adet bilgisayarın ambarda göründüğü görülmüştür. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde birçok bilgisayar ve elektronik cihazın marka ve model bilgileri sistemde yer almamaktadır. Rektörlük Özel Kalem biriminde yapılan inceleme ise fiziki bir ambarı olmamasına rağmen bir çok malzemenin ambarda görüldüğü, bu malzemelerin aslında çalışanlar tarafından kullanıldığı ya da bağlı birimlere gönderildiği ayrıca özel kalem personelinin kullandığı cihaz, makine ve demirbaşların kişilere zimmet işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir. Buna benzer birçok örnek bulunmakta olup fiili durumun kayıtlara yansıtılması, gerçekte malzemeyi kullanan kişilere zimmet ile teslim yapılması ve kişilerin

kullanımında olmayan taşınırlarda sorumluluklarının da olmayacağından hareketle belgelerin yeniden düzenlenmesi için çalışma yapılması gerekmektedir.

Kayıtlarda birçok birim ambarında bilgisayar, ekran, koltuk mobilya vs malzeme görünmektedir. Üniversite birimlerinde yer alan ve çeşitli nedenler ile kullanılmasına ihtiyaç duyulmayan taşınırlar, hangi birimde ise o biriminde saklanmakta ancak sistemde zimmetlerin yapılmamasından dolayı diğer birimler bu malzemelerin ihtiyaç fazlası olup olmadığını bilmemekte dolayısıyla aslında üniversite genelinde boşta bulunan bir malzeme olmasına rağmen diğer birimlerin ihtiyacı doğrultusunda alım yapılabilmekte olup söz konusu durum kaynakların etkin ve verimli olarak kullanılmasını engellemektedir. Ayrıca fiili durumun kayıtlara yansıtılması, gerçekte malzemeyi kullanan kişilere zimmet ile teslim yapılması ve kişilerin kullanımında olmayan taşınırlarda sorumluluklarının da olmayacağından hareketle belgelerin yeniden düzenlenmesi için çalışma yapılması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen eksiklikler, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Kurumda ilgili taşınır mevzuat hükümlerinin tam olarak uygulanmaması taşınırların takibi ve muhafazasını engellemekte olup bulgu konusu eksikliklerin giderilerek taşınır sisteminin daha etkin hale getirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Kamu İdaresi de konuyla ilgili olarak 07.05.2021 tarihinde bütün birimlere tespit edilen eksikliklerin bir an evvel giderilmesi için yazı yazıldığı belirtmiştir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net